

SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 229.

V Ljubljani, v soboto 5. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

Zadnje četrtletje je prišlo: najljubneje torej prosimo p. n. naročnike, da brzo ponoviti blagovolje svojo naročnino; one, ki so še na dolgu s svojo naročnino, opomnimo, da se podvzajajo zaostalo poravnati; vse pa, ki še niso naši naročniki, iskreno vabimo, da nas podpirati izvolijo v našem toli požrtvovalnem podjetju s svojo naročnino prav v obilni meri. **Stvar, za katero se borimo, je vredna žrtve vsakega slovenskega rodoljuba, da nas podpira gnotno in duševno z naročevanjem, kakor točnim in zanesljivim dopisovanjem. Hkrati usojamo si tudi opozarjati p. n. občinstvo, da nas počasti z raznoterimi naznanili (inzerati), katere jamčimo prijavljati točno in kolikor možno po nizki ceni.**

Naročnina na „SLOVENCA“ in cena naznanilom označeni sta na glavi lista.

Vredništvo in opravništvo.

Govori v Sarajevu.

V zadnji številki je „Vrhbosna“ objavila obširen in zanimiv popis slavnosti v Sarajevu dne 14. in 15. septembra. Ker smo na tem mestu in v dveh dopisih obširno opisali slavnost posvečenja stolne cerkve v Sarajevu, priobčimo brez komentara danes po „Vrhbosni“ v slovenskem prevodu tri govore, ki so bili predmet javnim razpravam po listih.

Po končani slavnosti dne 15. m. m. je pri obedu govoril nadškof dr. Stadler: „Prezvisešana, presvetla in ostala visokocenjena gospôda! Ne v sled običaja, temveč iz ljubezni, ki je storila običaj, vzdignem to čašo na zdravje dveh oseb, za kateri vroče bije srce vsakega katolika v avstro-ogerski monarhiji, a ta sta sv. Oče papež Leon XIII. in Njegovo apostolsko veličanstvo naš premilostivi cesar

in kralj Fran Josip I. Prvi in drugi ljubita svoje podanike teh dežel ter skrbita zanje, da jih z dobrimi deli, navodi in skrbjo spravita na pot pravega blagostanja in prave sreče. Tu je vir onim posebnim darovom, ki so omogočili, da se je v primerno kratkem času mogla zgraditi prvostolna cerkev v Sarajevu. In zato bode ta cerkev vedno spomin njihove ljubezni do nas, in naše hvaležnosti do njih; ta cerkev bode mesto, kamor bodo iz vse Bosne in Hercegovine katoliki hiteli kot v hišo miru in ljubezni ter tudi našli ta mir in ljubezen pod blagim vladanjem Njegove svetosti in Njegovega c. kr. apost. veličanstva. In v to naj bi Bog blagoslovil in ohranil poglavarja naše cerkve Leona XIII., da z močno in modro roko srečno vodi cerkev božjo skozi valove morske; Bog živi in ohrani našega cesarja in kralja ter mu podeli modrost in moč, da se pod njegovim žezlom krepi in procvita vse cesarstvo, posebno ta siromašna zemlja, da se pospne do najvišje stopinje blagostanja in duševnega razvitka.“ — Godba zasvira cesarsko; ko se glasovi poležejo, nazdravi nadškof deželni vladi:

„Izvanredne okolnosti, v katerih ste deželi stoletja preživeli, vzrok so, da se glavari katoliške cerkve v Bosni in Hercegovini niso mogli stalno nastaniti na kakovem mestu in da katoliška cerkev v teh deželah ni imela matere cerkve. Modro in pazljivo oko visoke vlade, posebno podpora prevzvišenega gosp. ministra pl. Kallaya in deželnega glavarja g. barona Appela, je hitro odkrilo, kaj v prvi vrsti potrebuje blagor katoliške cerkve v Bosni in Hercegovini: da je treba katolikom v Sarajevu zgraditi stolno cerkev. Kar se je pred petimi leti sklenilo, to se je storilo. Kot zastopnik katoliške cerkve v Bosni in Hercegovini rad priznam velike žrtve visoke vlade in prijateljsko zanimanje za to velevažno podjetje ter poln hvaležnih čustev vzdignem čašo, veleč: Bog vodi vedno visoko deželno vladu in na čelu ji prevzvišenega g. ministra pl. Kallaya in deželnega glavarja g. barona Appela in njene organe ter jej podeli, da bi pod njeno upravo

Bosna toliko napredovala in se razcvitala, da bode v istini po blagostanju „argentina“, po duševnem razvitku „aurea“. V to ime žvela visoka deželna vlada!“

Na to zdravico je odgovoril deželni glavari bar. Appel: „Presvetli gospod nadškof! V imenu gosp. ministra pl. Kallaya in v imenu deželne vlade, kateri imam čast biti načelnik, zahvaljujem se na izjavljene ljubeznive besede in želje. Slovesno posvečenje rimsko-katoliške katedralne cerkve v Sarajevu bode zabilježeno v zgodovini razvitka Bosne in Hercegovine zopet kot posebno značajan dan. Složnemu in neumornemu delovanju političnih in cerkvenih oblastev po vzvišenih namenih Nj. veličanstva, našega premilostivega cesarja in kralja, imamo se zahvaliti, da je postal ta krasni hram božji daleč preko mej mesta Sarajeva svetel kot znak slave božje, kot znak mira. Jasno je, da temelj vsake vere je strah božji in ljubezen do bližnjega, in kjer so ta načela prodrli v življenje narodovo, tam vlada mir, in samo kjer mir in red vladata, more se blagostanje in kulturni napredek razviti. Vi, gospod nadškof, morete s polno zadovoljnostjo gledati na Svoje vspešno delovanje za zgradbo te cerkve. Redko požrtvovalnostjo in navdušenostjo ste oskrbeli notranjo oplešavo prav umetniške krasote. Vzdignem svojo čašo na zdravje presvetlega gosp. nadškofa dr. Josipa Stadlerja in na zdravje onih, ki so sodelovali pri zgradbi katedralne cerkve.“

Nato nadškof dr. Stadler nazdravi gostom:

„Mislim, da bodem iz srea vseh govoril, ako povzdignem čašo na zdravje prevzvišene in presvetle gospode in vseh ostalih gostov, ki so pustili svoja važna opravila ter prihiteli sem, da so z nami deležni in priče naše radosti, ki so nam jo naredili s svojimi dobrimi deli in povišali s svojo navzočnostjo. Moral bi mnogo govoriti, da bi naštel dobrote in ljubezen izkazano nam od domačih naših škotov, od sosednih dalmatinskih; zastala bi mi beseda, ko bi hotel opisati nepopisno veselje, katero je storil vsem katolikom Bosne in Hercegovine

LISTEK.

Čmerika.

Doslej nismo verjeli, da je letos slaba letina, kajti ljubljanski „Tagblatt“ je poročal vže v dveh svojih poslednjih listih, da so se pravcati nemčurski „Karnijoliki“ bogato zaredili v zadnjem času in da bode potreba, če ostanejo tako rodovitni kot doslej, prizidati vže sedaj prenapolnjeni kazini še jeden „Gfrettzimmer“ za vseučiliško družbo „Carniolijo“ in za njene „stare gospode“, ki zró zamaknjeni v svoje „Gołče, Čehe in Samase“, samo pristno nemško seme, ter jih smatrajo za odrešenike dosedanjemu nemčurskemu „gfrettu“.

Letos se Slovenci ne moremo bahati z jednako dobro letino, kajti čujte, podražila se nam je letos celó slavnoznaná cena Šiške, kjer se je rezala doslej najboljša pečenka in točil najbolj pošteni cviček. Šiškarji so se podražili namreč v svoji ljubezni do ljubljanske metropole v letošnjem poletju bajé samo za petnajst tisoč goldinarjev, in ta „hausse“ vzemirja nam Ljubljánčanom toliko bolj jetra in obisti, ker nismo cenili doslej naših narodnih Šiškarjev tako visoko in ker smo govorili vže doslej vedno le

o „naši Šiški“, kakor da bi hropenela Šiška po naših belo-zelenih mejnih koléh, a ne mi po svoji idilični lepoti in ceni pečenki.

Prav se nam godi, čemu se igramo z nenaravnim optimizmom. Vendar tudi dober nauk imamo za plačilo svoji domišljavosti, kajti izračuniti moremo zdaj na podlagi naše drage Šiške, koliko vladnih „korbic“ bode mo še dobili, predno si kupimo s svojim „kimanjem“ v državnem zboru zlato Slovenijo, saj niti naši najbližji sosedje nočejo vedeti ničesa o metropoli Slovenije. Čmerikavi pisalec teh vrstic je strašansko oportunist in materijalist, zaradi tega si ne izpuli niti jednega lasu v sled šišenske srenjske draginje, ako se ne podraži radi odklonjene snubitve naših poželjivih mestnih očetov tudi Ančnikova „pečenka z mešano salato“, potem se pa takoj zapiše v restavracijo ljubljanske kazine, kjer je zaradi preobilnih gostov najboljša postrežba.

Naposled tudi nič ne dá, ako živimo v slabi letini letos, saj smo si odprli sedaj, kakor nalašč, za domače nezgode narodno mestno hranilnico, ki bode pritekla vsakemu meščanu rada na pomoč. In da ne bode izgrešil nikdo njenega tolažilnega vhoda, skrbeli bodo bajé naši mestni očetje hranilnici za utrakvističen nadpis.

Tantae molis erat, da je zaslovel starodavni

„rotovž“, kajti nosili ne bomo v bodoče vanj samo svojih krvavih davkov in obrestnih grošev, temveč zajemali bode mo iz njega tudi tolažbo na „puč“ in pa po štiri odstotne obresti bode mo hodili od svojega kapitala, ako se bode mo izneverili staroslavni tolažnici poleg Rudolfinuma. Pri tej priliki se bode tudi pokazalo, ali imajo naši kmetje v istini kaj narodne zavesti, kajti ako so v istini narodni, jemali bodo odslej v mestni hranilnici denar po 4 1/2 odstotka na posodo, ako pa spé v denarnem in narodnem indiferentizmu, zatekali se bode še vedno v naročje nemški hranilnici, ki jim posojuje iz usmiljenja le po 4 1/4 obrestnih odstotkov.

Naj bode, kakor hoče, na vsak način smo napredovali vsaj s posojilničnimi odstotki v naši upopolni dóbi in čuditi se ne moremo, da napreduje tudi naše narodno šolstvo na vseh straneh. Neki šolnik je trdil namreč, da se stori obilo osobito v ljubljanskih dekliških šolah za slovenski jezik in da naše gospice poznajo tudi brez slovenskih beril našega Simona Gregorčiča in pa morda celó junakinjo „Lorico“ v najnovejšem slovenskem romanu; g. ekscelenca Gavč pa je odprl kar zatvornico svoje skrbi in ljubezni do nas Slovencev. Kako bi mogli razumeti sicer njegovo darežljivost, ki „špoga“ niti trem gimnazijcem v Kranju kar po jednega profes-

knezoškof ljubljanski s svojimi zvonovi, ko bi hotel opisati ljubezen do vere in te siromašne dežele, gorečo v očetovskih prsih biskupa bosansko-sremskega; zato sprejmite v imenu nas vseh srčno hvalo za darove in vašo ljubezen, katero ste nam izkazali. Nesite soboj ta spomin, da ti deželi mnogo napredujete in da se trudite z vso silo, da ne bi zaostali v napredku za nobeno deželo v avstro-ogerski monarhiji, temveč z vsako tekmovali ter ji bili enaki v pravem napredku, zvestobi in udanosti nasproti Njegovemu veličanstvu. V to ime Bog Vas vse poživi!"

Biskup bosansko-sremski Josip Juraj Strossmayer zahvalil se je na pozdrav po priliki tako-le:

"Hvala Vam, presvetli in prečastni gosp. nadškof in načelnik bosanske cerkvene pokrajine, da ste nam častnim pozivom ponudili priliko, da smo deležni tako dičnega slavja, toliko vznešenega veselja. Kar smo tu videli in doživeli, vse to nas je do dna duše dirnulo in v srce naše obilno tolažbo, lepe nade vlilo.

Ko bi pri tej svečanosti ne bilo družega, kar bi nas razveselilo in iznenadilo, že sam ta krasni govor, ki smo ga prej slišali iz ust prevzvišenega deželnega glavarja, zadostuje, da nas razveseli, navduši in vspalmiti. Rekel nam je, da je stolna cerkev, katero smo posvetili, simbol ljubezni in miru. Da, prevzvišeni gospod, prav ste rekli: ta cerkev je posvečena v večni oni ljubezni, ki je z bičem in srcem došla na ta svet, da s trpljenjem svojim prerodi ves človeški rod, oplemeni, vzviša, posveti in dovede do neumrlih namenov na tem in onem svetu. Da, ta cerkev je simbol one svete in neumrle ljubezni, ki se kaže v vsi naši veri, v vseh naukih svojih in v vseh svojih skrivnostih, ki naj bi vladala v vsakem človeškem srcu, v vseh človeških odnošajih, da so Bogu všeč, izvir časti in blagoslova, izvir reda in mira. Da, prevzvišeni gospod, ta stolna cerkev je posvečena oni sveti in neumrli ljubezni, v kateri leži vsa cena naše svete vere in našega življenja, v kateri edini najdemo pogoj in podlago višjemu življenju, naši kreposti in čestitosti, naši prosveti in zmagi, našemu napredku in vspehu, naši slavi in neumrlosti; posvečena je tej sveti in neumrli ljubezni, ki je skromna, strpljiva, potrpežljiva, ki ne pozna zavisti ter o nikomur in nečemur zlo ne misli, ki nikdar ne obupuje, ki vedno upa, ki se hrani z gorečnostjo za slavo božjo in požrtvovanjem za človeški rod, kakor z vsakdanjim kruhom; ta cerkev je posvečena oni sveti ljubezni, katero nam naša sv. vera nalaga proti vsakemu brez izjeme. Torej je sveta resnica, da je ta cerkev sveto ognjišče, na katerem se mora srce naše za ljubezen in dobrohotnost do vsakega razgrevati in razplamtiti, istina je, da je ta cerkev zastava sloge in mira, brez katerega nista mogoča med nami sreča in napredek. To vse predstavlja ta danes posvečena cerkev; a plemenito srce prečastnega nadbiskupa našega je gotovo na vse to težilo, ko je to cerkev zgradil Bogu na slavo.

Prečastni gospod nadbiskup! Vi ste znali in umeli z dičnim spomenikom, ki ste ga postavili večni ljubezni božji, spojiti čast imena svojega; bodi Vam hvala na tem; a tudi na tem, da ste nas storili

sorja. V istini "fletno" življenje morajo imeti sedaj gg. profesorji kranjske gimnazije. Zaradi tega čmerikavec ne more razumeti, da si želé nazaj popolno gimnazijo.

Slovenci imamo baš sedaj, akoravno nas moči jesenska deževina, najbolj prijetne čase.

Naši gg. državni poslanci so nas ravno razvedrili s svojo bodočo politiko v državnem zboru, kjer se bodo šteli vsled opozicijske politike tudi dolenski tisočaki za dolensko železnico, naše slavno dramatično društvo nam pa ponuja zopet gledališke predstave, kjer se bode kar trlo gledalcev in gledalk.

In konečno naša deželna zbornica se tudi vže pometa in zračti. Čmerikavec sodi, da se bodemo izvrstno zabavali mi "minorum gentium" po zadnji galeriji. Gledali bomo, kako se bode vstajalo globoko pod nami raz sedeže v znamenje sožalja, da se pogreša marsikateri nemški poslanec, in prepričali se bodemo, da je zaseden zopet marsikateri sedež, kjer je sedel nekdanj kakov nenadomestljiv senator. In tedaj bode nataknil čmerikavec naočnike in vzel bo na piko tega ali onega nadepolnega politika in zažigal mu bode v nedeljskih listkih dišečo "miro", ali pa čmeriko, a vse po zaslugah.

Jonatan.

priče in deležnike te slave. Vi želite, prečastni gospod in prijatelj, da Vi sami in to delo Vaše v srcu in spominu našem živi in ostane. Vedite, da bode to delo Vaše in vsa slavnost, katero smo te dni zvršili, večno ostalo v srcu in spominu našem; ali ostalo bode osobito in živelo v srcu in hvaležnem spominu našem Nj. apost. veličanstvo naš premilostivi cesar in kralj, ki je največ storil, da se je ta cerkev postavila in posvetila slavi večne ljubezni; zato mu želimo iz dna duše vsako srečo, vsak blagoslov, vsako zmago in slavo; ostal bode v srcu in milem spominu poleg Vas tudi deželni glavar in vse deželne oblasti, ki so to sveto delo tako navdušeno podpirali; zato jim iz vsega srca želimo, da jih dobri Bog blagoslovi razsvetli in z vsako dobroto podpira; ostal nam bode v srcu in trajnem spominu tudi ves ta narod brez razlike, kateremu vso srečo želimo, katerega presrečno blagoslovljamo.

To, presvetli gospod, bodi Vam rečeno v imenu zahvale naše z željo: da dolgo, dolgo živite in da sv. poklic svoj z enakim vspehom in obilno koristjo, kakor doslej, tudi v prihodnje izvršujete. Živeli!"

Iz Hrvatske.

(Izvirno poročilo.)

Hrvatski sabor se je tedaj sošel 1. oktobra. Od 90 poslancev zbralo se jih je komaj 50, med njimi tudi novi minister pl. Josipović, ki je bil od večine pozdravljen z "živio", ko ga je predstavil predsednik kot imenovanega ministra hrvatsko-slavonskega. Med raznimi predlogami na sabor so važne: zaključni računi avtonomnega budžeta za l. 1886. in 1887; povrnitev nepotrjene postave o nasledkih obsodeb in kazni; protest proti izvolitvi poslanca Urbanija; najvišja potrditev postave o proračunu za leto 1889., o podaljšanju financijelne nagodbe z Ogersko na leto dni pa postave o razpoloživosti upravnih uradnikov ter skupni proračun za l. 1886. Med drugimi predlogami je prijavil predsednik tudi poročilo regnikolarne deputacije, katero pride na dnevni red 10. oktobra. Proti temu se je vzdignil poslanec dr. Frank ter dokazoval, da je to prekratek čas za razpravo o tako važnem predmetu. Vsak poslanec je dolžan, da prebere to poročilo in da se prepriča o vsem tudi iz priloženih dokazov. Ali to ni nič koristilo. Večina je sprejela dnevni red in tako se bode začela dné 10. oktobra važna razprava o tem poročilu. Da ga bode večina sprejela, kakor je postavljeno, je nedvojbeno, saj to trobijo "Narodne Novine" že naprej. Po njihovem mnenju ni nobeden sposoben, da kaj boljšega sestavi in da bolje razumi financijelne poslove, nego njihovi Miškatovič, Vukotinović in Egersdorfer. In vendar nam je vsem znano, da je ta nagodba za Hrvatsko izpala "in pejus", kajti 44%, ki jih bode zemlja dobivala, je gotovo manje nego 45%, katere je dozdej uživala, kakor je bilo že v "Slovenec" opisano.

Čudno je pa vendar pri vsem tem to, da vlada nobene postavne osnove ne priobči poprej, nego nekaj dni pred saborom. To je gotovo na veliko škodo stvari samej, kajti čim obširneje in točneje bi se razpravljale take osnove, tem laglje bi mogla vlada najti pravi nazor o njih in tem večjo korist bi imel narod od tega. Zdaj pa se ravna ravno tako, kakor da hoče pri vseh novih postavah le nasvete vladine stranke poslušati, kar pa gotovo ni dobro. Tako se ne ravna nikjer, a najmanje na Ogerskem, v tem za naše vladinovece uzoru ustavne dežele, kjer se važne postavne osnove po pol leta poprej razpravljajo, nego pridejo v sabor. Kako potrebno bi bilo tudi pri nas, da se je poročilo regnikolarne deputacije objavilo dosta rano, a ne samo deset dni pred razpravo, tako da ne more niti najmarljivejši poslanec proučiti vseh spisov v tej zadevi. In kolike važnosti je ta spis! Na deset let nas veže pogodba z Ogersko, in če je ona nepovoljna za nas, kar se bode bržkone pripetilo, kako težaven položaj je to za deželo, že itak siromašno. Po trditvi nekkih mož bodemo zgubili po novi pogodbi, ako se odobri kakoršna je sedaj, vsako leto do 900.000 glđ. Kako ogromna je ta svota za našo zapuščeno zemljo! Kaj ne bi bilo pametneje, da se je o tej nagodbi pisalo že dozdej po naših listih ter preiskovalo in dokazovalo, je-li dobro, kar so naši regnikolarci sklenili z ogerskimi? V našem saboru sedi do 90 poslancev in med njimi bi se jih bilo našlo gotovo nekoliko, ki bi bili v tej zadevi resnobno razpravljali ter morda deželi mnogo koristili. Če je nagodba poštena za eno in drugo

stranko, čemu jo skrivati, če pa ni pravična, ne more vse to pomagati, kajti konečno bo vendar narod sprevidel, kako se ravna z njegovo usodo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. oktobra.

Notranje dežele.

Pravni odsek *praškega* mestnega zastopa je sklenil mestnemu совету predlagati, naj prevzame premoženje razpuščenega češkega akademičnega bralnega društva v znesku 60.000 gold. toliko časa v upravo, da se ustanovi enako novo društvo, kateremu se bo potem ta denar izročil.

Hrvatskemu deželnemu zboru predloženi sklepčni proračun z Ogersko kaže, da je imela hrvatsko-slavonska kraljevina leta 1886 javnih dohodkov 10,321.813 glđ. in po odbitih manipulacijskih troških čistega dohodka 8,401.536 glđ. 34½ kr. Od tega se je porabilo v smislu poravnave za skupne ogerske državne namene 55% = 4,620.844 gl. 99 kr., za upravo Hrvatske pa 45% = 3,780.691 gl. 33½ kr.

Ko se je cesar pri letošnjih jesenskih vojaških vajah na *Ogerskem* mudil v Kisbérú, poklonila se mu je tudi katoliška duhovščina pod vodstvom škofa dr. Zalke. Cesar jej je odgovoril v nadi, "da bo vselej zvesta prestolu in domovini delala na korist bratske zveze mej vsemi veroizpovedanji." Takoj potem je "Magyar Allam" izjavil, da imajo te cesarjeve besede izvir v napačni informaciji s strani pl. Tisze — protestanta. Tako strpljivi so luterani, ki vedno predbacivajo ta greh katoličanom.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je sklenil, da se bo pri otvorjenju novega katoliškega vseučilišča v Washingtonu meseca novembra dal zastopati s posebnim odposlanstvom. V ta namen je izbran rektor plemenitaško-duhovniške akademije v Rimu, nadškof in partibus, msgr. Satolli, ki je ob enem prijatelj washingtonskega vseučilišnega rektorja, msgr. Keane-ja.

V Belemgradu se govori, da bo v kratkem v *srbskem* ministerstvu izbruhnila kriza. Obravnave mej vlado in Natalijo so pretrgane. Dotično poročilo se je poslalo Milanu v Svico ter se sedaj od njega pričakuje rešitev te kočljive zadeve. Vladni krogi pravijo, da se kralj popolnoma vjema z nazori svojega očeta Milana, narod pa govori, da se mladi Aleksander neprestano joka ter prosi regente, naj ga pusté k materi. Razburjenost med ljudstvom postaja tem večja, ker so se vodje radikalne stranke izjavili, da bodo takoj po sestanku skupščine sklenili postaviti, ki bo Nataliji prepovedala bivanje v Srbiji, ko bi do tedaj ne bila še vrnjena ta zadeva. Iz vsega vladnega postopanja pa se vidi, da hočejo kraljico siloma privedi do tega, naj se pokori Milanovi samovolji.

Bolgarska vlada je jako razdražena zoper Rusijo, ker je njen zastopnik pregovoril sultana, da ni razposlal okrožnice o bolgarski neodvisnosti. Vladna glasila se pa tudi zoper Turčijo obračajo, rekoč, s tem je storila uslugo le Rusiji, nikakor pa ne sebi. "Kdor hoče imeti podanike", — pravi "Svoboda" — "mora jih tudi dobro čuvati, sicer bodo izgubili do njega zaupanje ter si poiskali močnejšega zaščitnika." Vladi nasprotno časopisje pa jej svetuje, naj ne plača tributa za vzhodno Rumelijo: tako se bo bolgarsko vprašanje najprej rešilo, tem bolj, ker bo Anglija gotovo podpirala Bolgarijo zoper Turčijo.

Ruski car je velik nasprotnik konstitucionalizma in parlamentarizma. Vsako jesen potuje v Kodanj k starišem svoje soproge, kakor hitro pa se prične danski državni zbor, beži pred njim v svojo rusko domovino. Iz tega sklepajo, da bo odpotoval iz Kodanja v Berlin jutri v nedeljo, ker se bo v ponedeljek otvorilo zasedanje danskega državnega zbora.

Neko berlinsko poročilo govori, da bo *nemška* vlada od državnega zbora tirjala 300 milijonov za oboroževalne namene. — Finančni minister pl. Scholz je dobil šestmesečen odpust, toda po preteku šestih dni je že prevzel zopet svoje posle v polni meri ter bo v prihodnjem pruskem deželnem zboru osobno zastopal proračun.

Francoska vlada je pričela zopet ostreje zoper duhovščino divjati. V departementu Visoke Pireneje se je nenadoma devetim župnikom vzela plača, vse to pa zaradi tega, ker so bili v tem departementu — trije konservativci izvoljeni. — Pri boulangistiškem shodu v Parizu, ki se je vršil mino'lo nedeljo na korist Rochefortovi kandidaturi, izjavil se je Laisant, da bo v slučaju vojske le tedaj šel na mejo, ako ne bo več na vladnem krmilu sedanjih "Bismarckovih agentov". Ker je Laisant častnik v rezervi, pričela se je zaradi tega zoper njega vojno-kazenska preiskava.

Angleški vladni krogi pravijo, da bo po ženitovanjskih slavnostih v Atenah princ Waleški odpotoval v Egipt. — V premogarskem okraji Boltonu je desetisoč delavcev pričelo štrajkovati, ker se jim ne dovoli zahtevana večja plača.

(Dalje v prilogi.)

Izvirni dopisi.

Iz vipavske doline, 3. oktobra. V št. 226 piše „Slovenski Narod“ med drugim: „Slovenčev“ dopisnik vidi v našem prestopu veliko „gorjé“ itd.

Vsak zaveden katoličan, ki ima še katoliško zaved, katoliško prepričanje, mora spoznati, da bi bil odstop od edine prave vere za katoliškega kristijana najhujše zlo, torej dotičnikom gotovo „gorjé“. — Da v tem ni le „kaj resnice“, temveč je vse resnično, zato tudi mi dopisniku prav iz prepričanja pritrdimo: „Gorjé tistemu, oziroma tistim, ki so občino do tega koraka pritirali!“ — Kdo pa da so tisti, je vsakemu Vipavcu znano. „Narodov“ dopisnik naj se prime za nos, in glavno osebo bo zadel. — Ljudje, ki imajo katoliškega prepričanja tako malo, da ga radi popustijo ter skušajo v svoji oholosti z vsem naporom še druge seboj potegniti, ako se starodavne pravice ne vržejo ob tla ter se njih premnogim zahtevam do pičice ne ustrezajo, taki naj pač ne zvrčajo krivde na druge, temveč naj jo iščejo v svojem ravnanju.

To ravnanje pa je v zadnjih dneh postalo že predrzno in ostudno in ne zasluži, da se zato bije na veliki zvon liberalnega časnikarstva cele države. Molčali bi gotovo tudi mi, da nas ne sili potreba občinstvu odpreti oči nasproti temu liberalnemu bobnanju, katero vse skup ni drugoga, kakor prizadevanje, pozornost na-se obracati ter cerkveno- in državno-postavni red odpraviti, ali kratko: predstojnikom imponovati. Da pa slavno nepristransko občinstvo vsaj nekoliko izve in po pameti oceniti more pogubno delovanje najnovejših „pravoslavnikov“, naj navedemo nekatere točke, da ne bo treba „pustiti bujne domišljije svoje neobrzdane“, pa se bo čitatelj vendarle „približal idealnej resnici“.

Podraga je precejšnja vas, ima čez sto hiš, nekako petsto prebivalcev, in nekaj časa že tudi samosvojo občino. Ima prijazno cerkev in nekaj čez trideset let pri nji pokopališče. Od Šentvida oddaljena je kakih dvajset minut in oba kraja veže prijazna, ravna pot. Cerkev podraška bila je od časa svojega obstanka podružnica vikarijata šentviškega in zato so cerkvena opravila ondi pripadala šentviški duhovščini, če tudi se nahaja ondi ustanova za beneficijata že stointrideset let. G. beneficijata naj bi pripomogel, da imajo Podražani tudi doma svojo službo božjo, ako ne morejo k oni v Šentvidu; naj bi podučeval otroke v krščanskem nauku in pomagal šentviški duhovščini v pastirovanju. Kot podružnica imela pa je ta občina enako drugim Šentvidu pripadajočim občinam dolžnost, dajati šentviški duhovščini nekoliko bire, in pri cerkvenih napravah, ki se niso mogle pokriti s cerkvenim premoženjem, donati svoj delež, kar je bilo in je še zdaj povsod v navadi in dolžnost, le v Podragi naj bi bila izjema, ker imajo še enega duhovnika za nameček. Po nekih šuntovcih podkurjeni začeli so Podražani slikati svoje stanje za „neznosno“, za „vnebovpijočo krivico“, katere več prenašali ne bodo. Vsaka malenkost bila je dobra, da bi le služila k odcepju od Šentvida, ter bi bili pripoznani samosvojimi. — Začele so se prošnje, — in teh jim nihče za zlo ne jemlje, da bi se le opirale na pravične razloge, — prosilo se je, nekoliko doseglo; še več se je prosilo, pa ne le prosilo, tirjalo se je, žugalo z marsičem (kar je o nekem čudnem zakonu (?) tudi „Slovenski Narod“ prinesel), ustavila se je v Šentvidu duhovnikom od nekdanj navadna, s pismom zagotovljena bira, odrekla se vsaka pomoč pri nujnih cerkvenih popravah itd.

Ker se drzni in nemogoči zahtevi Podražanom do dneva, katerega so si sami določili (!), ni moglo ustreči, spolnili so z vso ostentativnostjo svoje pohujšljivo, nekrščansko žuganje.

Da bi se pohujšanju prišlo v okom, podelilo se je predrznežem blagodušno še toliko, kolikor državni zakon dopušča. Namesto pa da bi Podražani podeljeno hvaležno pripoznali in na postavno pot krenili, kakor se je smelo od njih pričakovati, postali so le še drznejši. — Pri konkurenčni obravnavi dne 11. junija t. l. zaradi neizogibno potrebne poprave cerkvenega zvonika v Šentvidu izustili so še hujše, vsega obžalovanja vredno sredstvo, da rajši postanejo „pravoslavni“, kakor da bi k popravili le količkaj pripomogli. — Če tudi je bilo to žuganje le tja v en dan izgovorjeno, našlo je vendarle svoj odmev po liberalnem časnikarstvu, in višji uradi so valed tega žuganja dovolili, kolikor se je dovoliti

moglo. To pa je Podražanom „pogum“ še le bolj utrdilo; v prepričanju, da s „pravoslavjem“ še le prav imponirajo, poprijeli in držali so se tega omilovanja vrednega sredstva, češ, tega se pa bojé. — Ko politična oblast starodavne, s pismom utemeljene pravice šentviške duhovščine do bire v Podragi ni mogla prezirati ter je Podražane v plačilo obsodila, navstal je zopet krik: „Mi prestopimo v pravoslavje.“ Da pa je ta krik le strašilo, vidi se iz njih ravnanja, kako so „prestopili“ in kje se zglasili. Storili so in na veliki zvon obesili le toliko, da svet o njih govori, če tudi prestopil še nihče ni in najbrž tudi ne bo, ker ljudstvo pač še ni toliko sprinjeno, da bi ta korak za trmoglavim kolovodstvom slepo storilo. Géslo „pravoslavje“ je le strašilo in vse graje vredno sredstvo, vplivati na višje urade v dosego njih neopravičenih zahtev; kajti lokalne razmere in obstoječe pomanjkanje duhovnikov pač zdaj ne pripusti trditve, da je v Podragi samostojna duhovnja res potrebna, in kadar bo potreba nastala, naj se doseže le postavnim potom, ne pa s takim žuganjem. Splošno mnenje pa je, da, ko bi žuganci svoje žuganje tudi res izpolnili, našli bi malo ali nič pristašev, in katoliška cerkev bi s tem odstopom malo izgubila, „pravoslavna“ pa tudi pičlo malo pridobila.

Točka: „Quorum deus venter“ in: „Gluha ušesa na glas devetintridesetletnih prošenj“, upam, da je zdaj nepristranskim čitateljem jasna.

K točki: „Simonija“ svetujemo pa dopisniku „Slovenskega Naroda“, opustiti razlago, dokler se temeljiteje ne pouči, da duhovnik ni dolžan k podružnicam hoditi maševat in velikonočnih jedil blagoslavljat, ako to ni bilo prej v navadi, ker se blagoslov za vse farane deli v farni cerkvi. Ako pa vendarle stori, se mu „simonija“ še ne more očitati, če za trud in pot dobi kak dar, ki ga ljudstvo po stari navadi prostovoljno oddá.

Dnevne novice.

(Ljubljanska mestna hranilnica.) Naši narodni nasprotniki imajo v svoji sredini za denarne zadeve vrle moči, to jim moramo priznati. Tem hujši je zaradi tega boj za obstanek. Kjerkoli se je hotel Slovenec oprostiti nemškega kapitala, tam so se vedno naši nasprotniki ustavljali in delo ovirali, in to v toliko večji meri, kolikor večjega pomena je bila dotična narodna težnja. To so posebno pokazali pri osnovanju ljubljanske mestne hranilnice. Bilo je leta 1882. Slovenci so po dolgem hlapčevanju zopet dobili večino v mestnem zastopu. V prvi seji se je osnoval mestni zbor, v drugi dne 2. junija pa je predlagal novoizvoljeni odbornik gosp. dr. Alfonz Mosché, naj se ustanovi mestna hranilnica. Nasprotniki so dobro vedeli, kolikega pomena v narodnem oziru bi bil tak zavod, ter so se mu upirali z vsemi močmi. Gg. dr. Suppan in dr. Schaffer sicer nista navidezno v načelu oporekala, kajti bala sta se javne obsodbe, vendar pa sta odločno protestovala, da bi se takoj v isti seji sklepalo o tem predlogu. Mislila sta si: „Zeit gewonnen, Alles gewonnen“; toda tako umni so bili tudi narodni odborniki; — predlog g. dr. Mosché-ta je bil sprejet s 16 proti 6 glasovom. Minulo je sedem „suhih“ let, naj bi sedaj sledilo sedem in več „debelih“.

(Zaupnica.) Prečast. g. prof. dr. Mahnič u so te dni poslali vsi ljubljanski gg. kanoniki, bogoslovski profesorji in drugi gg. duhovniki zaupnico za njegovo možato delovanje v prid sv. vere in katoliške cerkve.

(Imenovanja in premeščenja.) Pravosodni minister je imenoval: svetovalec pri okrožnem sodišču v Novem mestu tamošnjega tajnika Klemensa Moschéta; okr. sodnikom v Ložu pristava v Mariboru Ivana Jezernika; pristavom okr. sodišča v Brežicah pristava pri deželnem sodišču v Ljubljani dr. Teodorja Petritscha; pristavom okr. sodišča v Radgoni avskultanta viteza Jettmarja; premeščen so: okrajni sodnik Fran Zorko iz Slov. Bistrice v Žužemberk in okrajni sodnik Fran Andolšek iz Loža v Kranjskoro; pristav okr. sodišča dr. Viktor Wagner iz Radgone v Trebiž ter je prideljen sodišču v Grebinj (Greifenburg); pristav Josip Knappitsch iz Trebiža v Knittelfeld.

(Pojasnilo.) Kdor se zanima za „pravoslavne“ v Podragi, čita naj današnji dopis iz vipavske doline.

(Generalni kapitelj) frančiškanskega reda je dne 3. oktobra, kakor brž nam je tisti dan brzo-

javno sporočil naš dopisnik iz Rima, izvolil si vrhovnim predstojnikom o. Alojzija da Parmo, ki je bil do sedaj provincijal v Bologniji in bode odsluj v Rimu bival v velikem kolegiju sv. Antona. Volitve se je vdeležilo dvanajst defintorjev in osemindvetdeset provincijalov iz raznih delov sveta.

(Petarde.) Iz Trsta se poroča, da se je v četrtek večer v ulici „Coroneo“ blizu vojaške šole razpočila petarda z močnim pokom; škode ni naredila.

(Kdor ima preveč stotakov.) Neki dunajski žid inseruje po mnogih listih: „Kdor potrebuje zavarovalno pogodbo kot prilogo za posojilo v preskrbljene svoje družine, kot pomoč za zadolžene hišne posestnike, dalje za osebe, ki ne morejo v življenju zapustiti kapitala, konečno za vlaganje kapitala nezakonskim otrokom ali iz drugega zakona radi ravnopravnosti, bodisi da je zavarovanec že prekoračil 60. leto (do 66. l.), dobi v slučaju kar najhitreje zavarovalno pogodbo na vsako povoljno svoto na pošten in dostojen način tukaj ali na deželi. Zagotavlja se najstrožja molčljivost v vseh slučajih. Natančneje se izve brezplačno vsak dan od 2. do 5. ure pri zavarovalnem nadzorniku Kleinu na Dunaji.“ — Da je to sleparija, spozna se iz vsake vrste. Žid zavaruje do 66. leta, t. j. on določi visoko zavarovalnino, in ko je treba plačati zavarovano vsoto, žida odnese — črt ali pa policija spremi v zapor. Da obljubuje molčanje, radi verjamemo. Tudi v Ljubljani in drugod je tako postopal znani graški slepar G, ki je bil obsojen na dve leti zapora. Molčati mora tak „poštenjak“, sicer bi prišel v neprijetno dotiko z državnim pravnikom, a tacihi naročnikov se ogibajo te hijene. Znane so nam dalje sleparske tvrdke v Gradci in Dunaji, ki iščejo z inserati za Kranjsko in sploh slovenske pokrajine sposobne agente, najrajši občinske tajnike za neko zavarovalnico, družbo itd. Naj vsi rodoljubi svaré ljudstvo pred takimi krvososi, ki se tako oprezno skrivajo pod zagrinjalom brezimnosti v inseratih. Marsikak kmet v sili ne vé, kaj bi počel, ter se vjame v zanjke sleparskega agenta, ki mu vsili zavarovanje in vzame zadnji groš. Dovolj imamo domačih agentov, čemu jih je treba še z Dunaja, iz Lipsije itd.?

(O pariški izložbi) se poroča, da bode Eiffelov (Eiffelov) stolp, o kojem se je v obče mislilo, da se ne bode izplačala njega gradnja, imel še prebitek. Delniški kapital za stavbo tega stolpa brojil je vkupe 5,100.000 frankov, prejemi pa so znašali od dne 15. maja do 14. septembra vže 4,754.000 frankov, tako, da se delničarjem vže četrta petina kapitala izplačuje nazaj. Pri podeljevanju odlik in svetinj dobil je veliko zlato svetinjo znani češki umeteljnik, slikar H y n n a i s, pri kojem se je vežbal slikar g. J. Š u b i c. Konečno bodi omenjeno, da je iz Ljubljane te dni odpotoval g. O. B a m b e r g s soprogo na svetovno izložbo v Pariz.

(G. Ludovik Kuba,) izdajatelj „Slovanstva ve svých zpevech“, nam naznanja, da se Slovenci bomo malo zanimajo za njegovo zbirko narodnih pesmi slovenskih. Založnik bode imel veliko denarno zgubo. Opozarjamo sl. občinstvo na današnji njegov inserat.

(Koledar česko-slovanske duhovščine za l. 1890.) Iz tega koledarja posnamemo, da je na Češkem in Moravskem blizu 2800 župnij in različnih beneficijev, duhovnikov do 5000, patronov 500. Med patroni sta 2 nadškofa, 4 škofje, 3 prošti, 1 prelat, 6 kapiteljnov, 1 konzistorij, 3 dekani, 2 župnika, Nj veličanstvo dvakrat, 3 nadvojvode, 1 vojvoda, 145 knezov, 139 grofov, 59 baronov, 20 vitezov, 21 plemenitazev, 94 neplemenitazev, 8 graščin, 60 mest, 14 redov itd. Največ beneficijev podeljuje verski zaklad, namreč 563, dalje škofje 111, cesar 86, knez Janez Liechtenstein 150, knez Schwarzenberk 108 itd. Znano je, da smejo na faro prezentovati le katoliški patroni. Ako torej žid kupi kako posestvo, ki ima patronat, postanejo dotične župnije „liberae collationis“, to je, duhovnikov ne namešča židovski patron, temveč škof. Zanimivo bi bilo, kar pa ne izvemo iz koledarja, koliko katoliških posestev je že prešlo v židovske roke. L. 1848 še židje niso smeli imeti veleposestva zapisanega v deželni deski, l. 1887 pa so na Moravskem imeli že 15 veleposestev. To je tudi napredek, a žalosten. V Koledarji je več zanimivih spisov o pogrebih nekatolikov in samomorilcev itd. Dobiva se po vseh bukvarnah na Češkem in Moravskem.

Telegrami.

Frajburg (v Švici), 4. oktobra. Veliki svet je enoglasno sklenil, da se z novembrom v Frajburgu ustanovi katoliško vseučilišče.

Berolin, 4. oktobra. Car bo došel 10. dan oktobra ter se mudil v Berlinu dva dni. Prvi dan si bo ogledal polk „Aleksander“, drugi dan pa se bo vdeležil lova. Carevna ga bo na ladiji „Deržava“ spremila do Kiela, potem pa se bo naravnost v Peterburg povrnila.

London, 5. oktobra. Sinoči je pri Manchester-u na severozapadni železnici brzovlak trčil ob tovoren vlak. Troje osebnih vóz je razbitih, tri osebe so mrtve, prav mnogo ranjenih, mej temi dvanajst nevarno. — Danes zjutraj se je vršilo zborovanje tramwayskih služabnikov pod predsedstvom lorda Roseberyja, ki je imenoval preveliko delavsko dōbo sramoto za civilizacijo in naglašal z ozirom na štrajk ladijetesarskih delavcev moč zloznega postopanja zoper zatiranje. Zborovanje je sprejelo resolucijo, da se delavska dōba zniža na dvanajst ur.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	739.9	5.8	brezv.	megla	0.00	
4 2. u. pop.	738.7	13.0	sl. zapad	del. jasno		
9. u. zveč.	738.3	11.4	„	oblačno		

Srednja temperatura 10.1° za 3.1° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 75 kr.
Srebrna 5% „ 100 „ 16% „	84 „ 85 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 45 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 55 „
Akcije avstr.-og.ške banke	923 „ — „
Kreditne akcije	305 „ 50 „
London	119 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon.	9 „ 48 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 68 „
Nemške marke	58 „ 45 „

Cerkvenec,

krog 36 let star, ki je že dlje časa služboval, išče službe, če je mogoče, na kaki večji župniji. (5-1)

Natančneje se izve pri opravištvu.

Otvorjenje gostilnice.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem v hiši
katol. društva rokodelskih pomočnikov
Poljske ulice št 10
dné 3. oktobra 1889 otvoril
gostilnico

ter se priporočam za mnogobrojen obisk. Jamčim za izvrstno naravno vino in točno postrežbo.

Odlčnim spoštovanjem

MATIJA POGAČNIK,
gostilničar.

(5-2)

Marijacejske železodečne kapljice

posebno zdravilne pri železodnih boleznih.

Izkusene pri pomanjkanju teka, slabosti železoda, naspjenosti, kistem riganji, koliki, prehlajenju železoda, gorečici, zlatenici, gnuju in bruhanju, glavobolu (če levira iz železoda), krču v železodu, zaprtju, prenapolnenju železoda z jedili in pijanci. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr. Osrednji razpošiljatelj: Lekarnar **KAROL BRADY**, Kromeriz (Moravija). Svarilo! Pristne marijacejske železodečne kapljice se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rudočem zavrtku, na katerem je odličen zgorajšnja varstvena znamka, poleg tega mora biti pa na vsakom navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni O. Guseka v Kromerizu.

Marijacejske čistilne kroglice.

Ze več let z najboljšim vspedom pri zaprtju in zapakanju razljene kroglice se sedaj mnogo ponarejajo. Eniti je tedaj treba na zgorajšnja varstvena znamka in podpis lekarnarja C. Bradyja, Kromeriz. — Cena skatljici 20 kr., 6 skatljicam 1 gl. — Če se denar naprej pošlje, stane 6 skatljic s prosto dopušljatvijo 1 gl. 20 kr., 12 skatljic 2 gl. 20 kr. Marijacejske železodečne kapljice in čistilne kroglice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in skatljici naveden v navodilu rabe. Marijacejske železodečne kapljice in čistilne kroglice se pristno dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Srebodu; — v Postojni: pri lekarnarju F. Baccariccu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v Novem mestu: pri lekarnarju Dominiku Rizolju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlju: pri lekarnarju Iv. Binaču.

Pekarija

se dá v najem

v Kamniku, Šutna št. 13.

Več se izve pri Gregorju Burji v Kamniku. (2-1)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za stokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

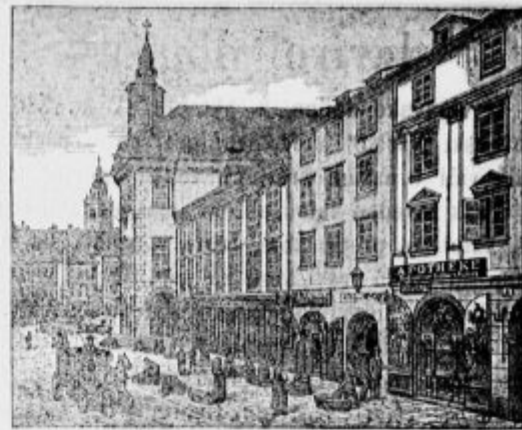
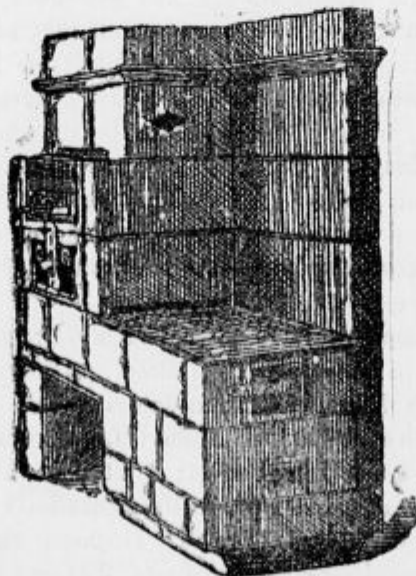
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(43)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani,

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pisemnih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarn Trnkóczy-jevo tvrdo je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V. Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Građci (na Stajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želedec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vsped pri vseh boleznih v železodu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želedec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v železodu, bitje srea, zabasanje, gliste, boleznj na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicnt),

je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ s zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr. Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem železodu, jetrih in obistnih boleznih, v skatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 skatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljšo mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvijenji, tišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zajamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža (52)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Anton Krejči,

klobučar in krznar

8 Kongresni trg v Ljubljani Kongresni trg 8

priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu svojo največjo zalogo najfinjših

klobukov in čepic

za gospode in dečke po izvanredno nizkih cenah. Posebno velika zaloga vsakovrstne (13-5)

kožuhovine,

najfinjši kožuhovinsti plašči in mufti za gospé, mestni in potovalni plašči.

SUKNO

pošilja proti gotovini ali povzetju po čudovito nizkih cenah, in sicer:

le dobre kakovosti:

3-10 m. blaga za opravo	gld. 4-80
3-10 " " "	boljšega " 6-80
3-10 " " "	finega " 10-50
3-10 " " "	najfinjšega " 16-50
2-10 " " za suknje	" 5-60
2-10 " " "	finega " 12-16

tovarniška zaloga sukna

E. Flusser v Brnu,

(20-5) Dominikanski trg 8.

Obrazci gratis in franko. Neugajajoče vzamem nazaj.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(30) priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosence, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Kavarna „Austria“

(Café Schmidt)

sv. Petra cesta št. 34 v Ljubljani

(poleg mesarskega mosta) (19)

priporoča se sl. občinstvu z mesta in dežele v mnogobrojni obisk. Postreže svojim gostom z vedno svežo kavo in drugimi okrepčujočimi pijačami ter ima na razpolago slovenskih in nemških časopisov veliko število.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatne barve v ploščevinastih puščah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

Št. 33/C. C.

Oklic!

(3-1)

Podpisani komisar konkurzne mase rajne Petrinje Vizgoršek rojene Princis iz Studenca št. 42 naznanja:

Dne 30. oktobra 1889 popoldne ob 2. uri se bode potom konkurza na Studenci hiš. št. 42 prodalo

zemljišče vlož. št. 400 d. obč. Studenec,

katero je bilo cenjeno na 1065 gld. in pritiklina cenjena na 21 gld. 50 kr.

Zemljišče obstoji iz hiše št. 42 in njive pri hiši. Hiša je v dobrem stanu, leži tikoma okrajne ceste, je zidana in s slamo krita, obsega v pritličji 2 sobi, sobo za jedila, kuhinjo, štacuno ter klet, pod streho eno sobo. Štacuna ima železna vrata in okna. Hiša je jako pripravna za obrtnika.

Po dražbenih pogojih mora vsak dražbeni ponudnik položiti pred dražbo v roke dražbene komisije 10% cenične svote za varščino in plača kupec tretjino kupne cene koj po prodaji, tretjino s 5% obresti v 3 mesecih in ostanek v 6 mesecih po dražbi.

Natančnejši pogoji se smejo pri podpisanem komisarju pregledati, kjer leži tudi izpisek iz zemljiških knjig in cenični zapisnik na ogled.

C. kr. okrajna sodnija krška,

dné 21. avgusta 1889.

Konkurzni komisar:

Gregorin.

Najboljše
brnsko blago

prodaja po tovarniških cenah
zaloga tovarne

Siegel-1 mhof

v Brnu.

Za eno elegantno
jesensko ali zimsko

moško opravo

zadostuje 1 kupon, 3-10 m
dolg, to je 4 dunajske vafle.

gld. 4-80 od navadne
gld. 7-75 od fine

gld. 10-50 od najfinje
gld. 12-40 od izborno fine

pristine ovčje volne.

Dalje se morejo v največji
izbiri dobiti: svilo prečkano

sukno, blago za gornje suknje,
palmerston in boy za

zimske suknje, surovo suknjo
za lovec in gospodarje, pe-

ruvičene in tosking za sa-
lonske oprave, suknjo za

ženske obleke itd., itd.

Za dobro blago in
točno doposiljatev se

jamči.

Vzorci zastoj in
franko. (15-9)

Vodnikovo kamnoseštvo

v Ljubljani poleg južnega kolodvora

priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

največjo in najraznoterejšo zalogo

vsakovrstnih nagrobnih spomenikov

ter še posebno cerkvenim predstojništvom izgotovljenje

cerkvenih umetnih kamnoseških del

in sploh vsa v to stroko vstevajoča se dela. Za točno, trajno delo in najnižjo ceno vsestranski jamči.

Popravila starih spomenikov, napisov itd. v mestu in na deželi točno in vestno ter ceno izvršuje. (6-4)

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice (nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta in dežele v

izdelovanje obleke po najnovšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo bogato zalogo raznovrstnega domačega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje talarjev in razne obleke.

Vzorci so franko na razpolago. (13)

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanjo naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izvrševanje vseh v

čevljarstvo obrt

vštevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarški mojster,

(20) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Za manufakturne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane tvrdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrzci.
Barhant, v vseh barvah, dobro vrste.
Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najlepši vzorci, dobre vrste.
Oksford za srajce in ženska krila, lepi vzorci, dobre vrste.
Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago. (10-4)

Uzorci gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Slovenske

narodne pesmi

za glasovir in spev harmonizovane.

Izdaja

LUDOVİK KUBA — Podjebrady
na Češkem.

Osem snopičev po . . . — 32 kr.
Eden snopič s pošto . . . — 40 »
Cela zbirka s pošto . . . 3-20 »

Zbirka se more v vsaki bukvarni, posebno pa pri izdajatelju naročiti.

Opazka. Pesmi je izdajatelj največ na svojem potovanju po Koroskem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem leta 1888 in 1889 nabral. Dosedaj izdani snopiči obsegajo

63 pesmi.

Skoraj vsaka pesem ima dva arrangementa: a) za spev in b) za glasovir*; oba sta samostalna. Na ta način obsega zbirka že 102 arrangementa. Tekst je v celoti priobčen.

(5-1)

Za glasovir vsaka.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice šte. 10,

filijala tik mesarskega mostu,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovjših načrtih prav lično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe, in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer pomlad in pred Vseml svetimi.

Še posebej opozarja na krasen, od kajnatalskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateri prodaja po primerno jako nizki ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna (13-10)

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši.

Izdajatelj: Matija Kolar.

Prva in najstarejša allopatična in homeopatična lekarna na Kranjskem.

Deželna lekarna

Ludovika

v LJUBLJANI,

priporoča se slav. občinstvu vaja nastopno le nekaj svojih vspehom rabljenih zdravil in

pri „Mariji Pomagaj“
Grečel-na
Mestni trg 11,

in preč. duhovščini, ter naizkušeni in že z gotovim specijalitét, in sicer:

Sirup iz planinskih zeljšč proti kašlju, hripavosti, prsim in pljučnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljšč — Cena steklenici 50 kr.

Kričistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, najboljšo sredstvo za čiščenje krvi in odvajanje kisline iz telesa. — Cena škatljici 21 kr., zavitku s 6 škatljicami in navodlom rabi 1 gl. 5 kr.

Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrene), proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). — Škatljica velja 60 kr.

Kapljice za bledico, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. — Cena flakonu 40 kr.

Grenko vino, tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenskih rastlin, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju slasti do jedij, slabem želodec, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodeca. — Steklenica, ki drži 1/2 litra, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Dorševo ribje olje Krohna in Comp. v Bergenu, najčistejša in najvplivnejša medicinska ribja mast, katero edino zapisujejo zdravniki. Dobro sredstvo proti kašlju, posebno pri pljučnih boleznih, proti škrofulnom pri otrocih, angleške bolezni, kroničnim izpuščajem kože itd. — Mala steklenica velja 50 kr., dvojno velika 90 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter, nedosegljivo v vplivanju svojem na preživljanje in okrepčanje slabih otrok, katerim primanjkuje krvi. — Cena steklenici z navodilom rabe 60 kr.

Železnato kineško vino za prebolele in slabotne otroke, katerim manjka krvi. — Cena 1 butelji 1 gl. 20 kr.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago proti revmatizmu in za oživiljenje in okrepčanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gl.

Ruska maža za ozeblino, jako dobro sredstvo proti ozeblinam in zastarenim ozebam, kakor tudi proti rudečemu nosu in obrazu. Po 8-10 dnevnej rabi je bolezen popolnoma ozdravljena. — Cena lončku 40 kr.

Fijakerski prašek, znano zdravilo proti kašlju. — Cena škatljici 25 kr.

Cvet za protin in revmatizem, najvpešnejše in najsigurnejše sredstvo proti revmatizmu, trganju po udih, protinu, boleznim v križi, revmatičnemu zobobolju itd. — Cena steklenici 50 kr.

Voda za čiščenje obraza. — Cena steklenici z navodilom za rabo 80 kr.

Guarana praški, zanesljivo sredstvo za migreno in enostranski glavobol. — Cena škatljici z 10 praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. — Cena steklenici 60 kr.

Tinktura in obliž za kurja očesa, sigurni sredstvi za popolno odpravo kurjih očes, bradavic in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred velja 40 kr., 1 obliž 40 kr.

Kapljice za odpravo krča, neprekosljive glede zdravilne moči, nekaj kapljic na sladkor ali v kamiličnem čaji takoj ukroti krč. — Cena steklenici 36 kr.

Cvet za gušo proti guši in napetemu vratu, za utiranje. — Steklenica velja 20 kr.

Olje iz repja je najreelnejše sredstvo, da se zabrani prehitro osivenje las, laso naredi mehke, odstrani in zabrani delanje sitnih luskin na glavi. — Flakon 30 kr.

Želodčne kapljice Marije Pomagaj. Te kapljice ozdravijo vsakovrstne bolezni želodeca, da celo najtrdozratnejše, zlasti pomanjkanje slasti do jedij, tiščanje v želodec, krč, v želodec, motenje prebavljanja, koliko, zagnetenje vranice in jeter, žolttso in zlato žilo in sploh vse bolezni, ki izvirajo iz slabega želodeca ali pa slabega prebavljanja. — Cena steklenici 30 kr.

Ustna voda dr. Duřosa in Heiderjev zobni prašek ohranjata zobe in dlesno čisto, zdravo in ozdravita vsakovrstne zobne bolezni. — Cena večjemu flakonu 60 kr., škatljica zobnega praška 30 kr.

Univerzalni jedilni prašek je izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodec, zgagi, pomanjkanju slasti do jedij in zabasanju. — Cena škatljici z navodlom za rabo 35 kr.

Cvet za luskin je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje sitnih luskin na glavi, ki so tolikrat uzrok plešam. — Cena steklenici z navodilom rabe 80 kr.

Homeopatična zdravilna kava, izvrstno sredstvo proti boleznim srca in živeev. 1 zavitek (1/4 kilo) 25 kr.

Zobna pasta, odontomesma imenovana v porcelanastih škatljicah. Preskušena pasta za polituro in ohranjenje zob. — Škatljica 60 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji, ukroté nakrat tudi najhujšo zobno bolečino. — Steklenica velja 30 kr.

Zobne kapljice, odontin imenovane. — Steklenica velja 10 kr.

Zobne kapljice Litonove proti revmatičnim zobnim bolečinam. — Steklenica z navodlom rabe velja 20 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Mariji Pomagaj“ raznovrstna medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rudeč), poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri itd., dr. Bocharodovo aromatiško zeljščno milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično-milo (1 komad 35 kr.)

Spoštovanjem

Lud. Grečel, lekar.

(1)

Zaloga zanesljivih tu- in inozemskih medicinsko-farmaceutičkih preparatov in specijalitét.

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno e. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke na Kranjskem

Avgust Dreise

v Ljubljani.

(41-35)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.